

LIETUVOS RESPUBLIKOS VIDAUS REIKALŲ MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Šventaragio g. 2, LT-01510 Vilnius,
tel.: (8 5) 271 7154 / 271 7178, faks. (8 5) 271 8551, el. p. bendrasisd@vrm.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188601464

Krašto apsaugos ministerijai

2019-04- Nr. 1D- (27)
į 2019-02-20 Nr. 12-01-278

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS PAREIGŪNŲ IR KARIŲ VALSTYBINIŲ PENSIJŲ ĮSTATYMO NR. I-693 7 IR 12 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO

Vidaus reikalų ministerijoje pagal kompetenciją įvertintas Krašto apsaugos ministerijos parengtas Lietuvos Respublikos pareigūnų ir karių valstybinių pensijų įstatymo Nr. I-693 7 ir 12 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas (toliau – projektas). Teikiame šias pastabas ir pasiūlymus dėl projekto.

1. Projektu siūloma nustatyti, kad apskaičiuojant pareigūnų ir karių valstybinę pensiją (toliau – valstybinė pensija) į darbo užmokestį būtų įskaitoma ne tik pareiginė alga ir priedai už tarnybos Lietuvos valstybei stažą, laipsnį (tarnybinį rangą) ir kvalifikacinę kategoriją (kvalifikacinį angą), bet ir visi kiti priedai, kai šie priedai mokami įstatymų nustatyta tvarka.

Pagal Lietuvos Respublikos krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo (toliau – KASOKTĮ) 60 straipsnio 4 dalį, profesinės karo tarnybos kariams mokami šie priedai: priedas už atsakomybę (dydis nuo 1,5 iki 3 bazinių dydžių), priedas už ypatingą pareigų specifiką (dydis nuo 1 iki 3 bazinių dydžių) ir priedas už ypatingų karinių specialybių kvalifikacines kategorijas (dydis nuo 1 iki 2 bazinių dydžių), kurie pritarus projektui būtų įskaitomi į darbo užmokestį skaičiuojant valstybinės pensijos dydį.

Atkreiptinas dėmesys, kad pagal Lietuvos Respublikos vidaus tarnybos statutą (toliau – Statutas) vidaus tarnybos sistemos pareigūnų (toliau – pareigūnai) darbo užmokesčio sudėtine dalimi yra ne tik priedai, bet ir Statuto 56 straipsnyje nustatytos **priemokos** ir Statuto 57 straipsnyje nustatytas **apmokėjimas už darbą poilsio ir švenčių dienomis, nakties ir viršvalandinį darbą**, kurie savo esme atitinka KASOKTĮ nustatytus priedus. Statuto nustatytos *priemokos už papildomų užduočių atlikimą, kai atliekamos pareigybės aprašyme nenustatytos funkcijos, už įprastą darbo krūvį viršijančią veiklą, už darbą kenksmingomis, labai kenksmingomis ir pavojingomis darbo sąlygomis, už darbą, kuris tiesiogiai susijęs su tarnybinių gyvūnų priežiūra ir parengimu tarnybinėms užduotims atlikti, už darbą, kuris tiesiogiai susijęs su saugomų asmenų fizine apsauga*, taip pat mokama *priemoka, kai darbo rinkoje trūksta atitinkamų profesijų*, atsižvelgiant į Vyriausybės nustatytą atskirų profesijų, kurių darbuotojų trūksta Lietuvoje, sąrašą. Dauguma šių priemokų ir kitų pareigūno darbo užmokesčio sudedamųjų dalių yra susiję su vidaus tarnybos specifiką ir yra nuolatinio pobūdžio, todėl, siekiant įstatyme nurodyto projekto tikslo, kad reglamentavimas užtikrintų objektyvų, pareigūno tarnybos sudėtingumą, eitu pareigų pobūdį atspindinčio valstybinės pensijos apskaičiavimo, taip pat atsižvelgiant į teismų praktiką, pagal kurią formuojama nuostata, kad visi įstatymų nustatyta tvarka prie tarnybinio atlyginimo mokami priedai turi būti įtraukti į valstybinės pensijos apskaičiavimą, siūlytina įvertinti taip pat priedus ir kitas darbo užmokesčio sudedamąsias dalis, kurie mokami pagal Statutą, ir įtraukti juos į darbo užmokestį, pagal kurį skaičiuojamas valstybinės pensijos dydis.

Atsižvelgdami į tai, kas išdėstyta, ir siekdami užtikrinti vidaus tarnybos sistemos pareigūnų nediskriminavimo karių atžvilgiu, siūlome papildyti projektu keičiamą Pareigūnų ir karių valstybinių pensijų įstatymo 7 straipsnio 1 dalį, ir nustatyti, kad:

„Į darbo užmokestį įskaitoma pareiginė alga (tarnybinis atlyginimas), ~~taip pat priedai už tarnybos Lietuvos valstybei stažą, laipsnį (tarnybinių rangą), kvalifikacinę kategoriją (kvalifikacinį rangą),~~ **priemokos ir apmokėjimas už darbą poilsio ir švenčių dienomis, nakties ir viršvalandinį darbą,** kai šie priedai, **priemokos ir kiti mokėjimai** mokami įstatymų nustatyta tvarka“.

Pritarus šiam pakeitimui vidaus reikalų ministro valdymo srities statutinių įstaigų pareigūnų, baigusią tarnybą, valstybinė pensija padidėtų vidutiniškai 59 eurai.

Nusprendus, kad šis naujas skaičiavimas taikomas tik nuo 2020 m. sausio 1 d. skiriamoms valstybinėms pensijoms, papildomų lėšų poreikis vidaus reikalų ministro valdymo srities statutinių įstaigų tarnybą baigusią pareigūnų valstybinėms pensijoms padidinti metams būtų apie 350 tūkst. Eurų.

2. Projekte nustatyta, kad įstatymas įsigalioja 2020 m. sausio 1 d., tačiau neaišku, ar naujas reguliavimas būtų taikomas tik nuo įstatymo įsigaliojimo naujai paskirtoms valstybinėms pensijoms, ar tik tiems pareigūnams ar kariams, kurie įgis teisę į valstybinę pensiją nuo 2020 m. sausio 1 d. Taip pat neaišku, ar bus perskaičiuojamos anksčiau paskirtos valstybinės pensijos. Bet koku atveju gali susidaryti tokia situacija, kai tomis pačiomis sąlygomis tarnavusiems pareigūnams (ar kariams) bus skirtingai apskaičiuojama valstybinė pensija – vienu atveju bus įtraukiami papildomi priedai, priemokos ir kiti mokėjimai ir valstybinė pensija bus didesnė, o kitais atvejais, nors tarnybos situacija bus panaši ar analogiška, apskaičiuojant valstybinės pensijos dydį tam tikri priedai ar priemokos nebus įtraukti, todėl gali būti pažeistas Statute ir Lietuvos Respublikos Konstitucijoje nustatytas asmenų lygiateisiškumo principas.

Konstitucijos 29 straipsnyje *įtvirtintas visų asmenų lygybės principas reiškia žmogaus prigimtinę teisę būti traktuojamam vienodai su kitais, šis principas nustato formalią visų asmenų lygybę, taip pat tai, kad asmenys negali būti diskriminuojami arba kad jiems negali būti teikiama privilegijų* (Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2004 m. sausio 30 d. ir 2000 m. gegužės 8 d. nutarimas).

Atsižvelgus į tai, siūlytina įvertinti šiuos aspektus ir aiškiai nustatyti, kam ir nuo kada bus taikomas naujas reguliavimas, ar bus perskaičiuojamos anksčiau paskirtos valstybinės pensijos; jei taip, – kam ir nuo kurio laikotarpio.

3. Keičiant Pareigūnų ir karių valstybinių pensijų įstatymą siūlome indeksuoti anksčiau paskirtas valstybines pensijas, ypač atsižvelgus į tai, kad projektu siūlomas reguliavimas, dėl kurio didėtų valstybinės pensijos, būtų taikomas tik naujai paskirtoms pensijoms.

Atkreiptinas dėmesys ir į tai, kad anksčiau paskirtų valstybinių pensijų dydžiai praktiškai nesikeitė, nors buvo infliacija, kilo pareigūnų darbo užmokestis, buvo didinamos socialinio draudimo senatvės pensijos, ir dėl to naujai paskirtos valstybinės pensijos yra daug didesnės už pirmiau paskirtas.

Vidaus reikalų ministras

Eimutis Misiūnas